

Kazuistika 3 – Marek, 9 let

Dg.: PAS, LMP-STMP, přidružená ortopedická vada DK

Komunikace a řeč: Převážně na neverbální úrovni. Vydává zvuky při hře, brouká, křičí. Opakuje některá slova při hře po pracovníkovi, počítá do 10. Zavede za ruku k požadovanému předmětu. Rozumí jedno – dvouslovným instrukcím. Nelibost vyjadřuje křikem a pláčem. Radost vyjadřuje radostným křikem a zvuky, houpáním dopředu a dozadu nebo tleskáním.

Sociální dovednosti: Preferuje samostatnou hru nebo jeho oblíbené aktivity (obsesivní otevírání a zavírání dveří, padání předmětů, sledování výtahů). Do některých aktivit dovolí zasáhnout pracovníkovi, komentovat jeho hru nebo ji rozšířit. Oční kontakt navazuje jen velmi letmí, neotočí se za svým jménem. Když se pracovník věnuje jinému klientovi či jiné činnosti, Marek rychle přechází do stereotypních neúčelných činností (houpání vpřed a vzad, třepotavé pohyby rukou, poskakování, otevírání a zavírání dveří). Když se mu něco nepovede/nazlobí, je auto-agresivní (bouchá si hlavu o stěnu/zem a hlasitě pláče). Potřebuje pomoc druhé osoby, aby afekt ustal.

Kognitivní (rozumové) schopnosti: U oblíbených stereotypních činností vydrží delší dobu (několik minut), u řízené činnosti jen krátko (do 3 minut max). Na jasné krátké instrukce doplněné znakem/gestem/názorným příkladem reaguje poměrně dobře, plní jednoduché úkoly či cviky. Usmívá se, když je slovně chválen. Pamatuje si místa a osoby (spíš jestli mu s člověkem/na místě bylo dobře nebo ne). Je pro něho těžké zvládat neúspěch (má sklony k silným záchvatům vzteku a sebezraňování v afektu).

Představivost a hra: Jeho neoblíbenější aktivita je otevírání a zavírání dveří a přivolávání výtahu. Do této činnosti se při nedostatku pozornosti pracovníka rychle dostane a pak ji má problém ukončit bez vzteku. S hračkami si hraje někdy účelně, někdy jiným způsobem, skládá jednoduché skládačky či lego duplo, hraje si s dětskou kuchyňkou. Chodí na hudební kroužek, kde se mu líbí hra na “šterchací” a rytmické nástroje.

Sebeobsluha: Spolupracuje při oblékání a svlékání. Jídlo, pití a malou potřebu zvládne bez pomoci. Mytí rukou podle slovní instrukce. Na záchod si řekne neverbálně znakem (položením ruky na rozkrok/dolní část břicha).

Motorické dovednosti: Opakuje po pracovníkovi jednoduché pohyby, běhá, leze, skáče. Předměty bere do ruky celou dlaní nebo prsty s palcem oproti (dlaňový úchop). Je mírně motoricky neobratný, ale na krátkou chvíli se zapojuje i do pohybových aktivit. Napadá při chůzi na jednu nohu, nosí speciální ortopedické boty. Běhá pomalu, při házení většinou nestihne chytanou míč/jiný letící předmět. Celkově jsou jeho reakce vzhledem na věk opožděné.

Zapojení do společných aktivit: Pod vedením pracovníka následuje jeho instrukce i v menší skupině, když se řízená činnost střídá s odpočinkem/volnou hrou. Hraje si sám nebo vedle jiného dítěte. Ostatní děti si moc nevšímá, přítomnost pracovníka přijímá, u některých aktivit i vyžaduje.